

Якубівська Ю.Є.
викладач Тернопільського комерційного інституту
аспірант Українського державного університету фінансів та
міжнародної торгівлі

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОМИСЛОВОЮ ВЛАСНІСТЮ В США ТА АВСТРАЛІЇ

Однією з країн, що ефективно працює у напрямку створення, захисту та комерціалізації об'єктів промислової власності, а також вважається світовим лідером у даній сфері, є США. Аналізуючи об'єкти патентного права, хочемо зазначити, що в США патент на винахід отримав назву «патент корисності». Окремо виділяють патенти на промислові зразки та патенти на рослини. Патенти охороняються державою. За порушення патенту стягуються отримані порушником доходи, а також втрати, які поніс власник патенту.

В США патентне право починає діяти з того моменту, як тільки Відомство з патентів і торгівельних знаків видає патент після проведення експертизи і одержання відповідного висновку, і продовжує діяти впродовж сімнадцяти років [1, 121].

Охорона об'єктів, що індивідуалізують виробників та виготовлену ними продукцію, у США здійснюється на основі законодавства штатів. Крім комерційного найменування та торгівельної марки законодавство США виділяє ще знаки обслуговування, колективні знак та сертифікаційні марки. До позначень, що не можуть бути зареєстровані в США, належать наступні:

- державні прапори та герби;
- підписи, портрети живих людей;
- вказують на фальшивий зв'язок з певною особою, установою, символом;
- вводять в оману.

США охороняють поряд із товарним знаком і «торгівельне вбрання» («trade dress»). Прикладом цього є відома компанія «Coca-Cola», форма пляшки якої є водночас і товарним знаком, і «торгівельним вбранням». Тобто, під даним терміном ми розуміємо упаковку, колір тощо.

Однією із значних проблем, з якою борються США, є дилюція, тобто умисне використання іншого товарного знаку для маркування товарів, які не позначені законним власником. Факт дилюції нівелює таку характеристику об'єктів інтелектуальної власності як їхня унікальність.

Провідною з ідей на шляху захисту інтелектуальної власності в США є розробка механізму для самостійного захисту продукції від недобросовісних конкурентів. Управління з патентів та торгівельних марок не справляється з великою кількістю заявок на одержання патентів. Щорічно ця кількість збільшується на 5%. Політика уряду США на шляху захисту та охорони об'єктів промислової власності базується на:

1. Всебічній підтримці та сприянні впровадженню новітніх технологій у приватний сектор.
2. Використанні непрямих методів стимулювання НДДКР через законодавство.

3. Удосконаленні системи державно-правового регулювання у науково-технічній сфері.

В Австралії на витрати програми підготовки досліджень щороку виділяється більше 500 млн. дол. Основна увага зосереджена на підтримці вищої освіти: університетських досліджень та дослідницької підготовки, формуванні державних грантів на дослідницьку роботу вищих навчальних закладів. Згідно статистичних даних, загальна сума, виділена на дані процеси, становить, згідно з Актом про австралійську дослідницьку раду (ААДР), 5,5% усіх надходжень [2, 15]. Саме тому Австралія вважається однією з найдорожчих країн світу на шляху захисту промислової власності. Найактивнішими на ринку Австралії в контексті захисту та використання об'єктів промислової власності є такі фірми: «Bishop Steering», «CSIRO», «L&R Ashbolt», «Cash Engineering», «Shinetech Software Inc» та інші.

Головними стратегічними кроками, які здійснюють австралійські компанії для охорони промислової власності, є наступні:

1. Реєстрація товарних знаків та патентів в Австралійському відомстві інтелектуальної власності, а також за кордоном.
2. Реєстрація комерційного найменування фірми у кожному австралійському штаті.
3. Визнання комерційної таємниці, яка охороняється за допомогою договорів про конфіденційність, франшиз.
4. Розміщення оголошень про авторське право у друкованих офіційних виданнях.
5. Активний і систематичний контроль за порушенням права інтелектуальної власності на патентного права на ринку, збір інформації про реєстрацію товарних знаків та патентів в Австралійському відомстві інтелектуальної власності.
6. У випадку виявлення порушень – попередження порушнику;
7. Охорона іміджу за франшизою.

Наприклад, для компанії «Shinetech Software Inc» інтелектуальна власність являється не тільки патентами, торговими марками, а процесами, методами та методологією. Саме тому австралійська компанія підтримує високий рівень захисту промислової власності, гарантуючи конфіденційність.

Компанія «Cash Engineering» отримує доходи виключно за рахунок продаж крупним багатонаціональним компаніям, які розміщені в США та країнах Європи, технології зжаття повітря. Головними об'єктами промислової власності, з якими працює компанія є патенти. В активах підприємства близько п'ятдесяти патентів. Хоча вони становлять значні фінансові капіталовкладення, водночас це і товар, з яким працює підприємство. Основна діяльність зводиться до ліцензування, яке врівноважує ситуацію на ринку промислової власності.

Компанія «Memtec Ltd» - австралійська компанія, яка займається виробництвом новітніх технологій в сфері мікрофільтрації. Керівництво компанії певні види промислової власності охороняє за допомогою законодавства, інші – вимогою конфіденційності. Для малих та середніх підприємств захист промислової власності є досить дорогим процесом. Але

необхідно захищати промислову власність підприємства, в протилежному випадку немає змісту її створювати.

Отже, що досвід США та Австралії є яскравими прикладами ефективного державно-правового управління промисловою власністю завдяки своєму високому рівню активності на шляху підвищення ефективності захисту та використання об'єктів промислової власності.

Література:

1. Захист прав інтелектуальної власності в Україні : проблеми законодавчого забезпечення та правозастосування : інформаційно-аналітичні матеріали до парламентських слухань, проведених 21 березня 2007 р. / Верховна Рада України; Комітет з питань науки і освіти; НДІ інтелектуальної власності Академії правових наук України / Г.О. Андрощук (авт.-упоряд.), О.П. Орлюк (авт.-упоряд.) — К. : Парламентське вид-во, 2007. — 344с.
2. Эммануэл И. Финансовый менеджмент в вузах Австралии / Инди Эммануэл, Гейл Рики. - М. : ИПРО, 2003. – 31 с.